

bepert iets over de risico's. De meeste platformen bestaan pas enkele jaren, te kort om de gevolgen van een wanbetaling goed in kaart te brengen. Het creëert schijnzekerheid. Door de lage percentages defaults wekt de sector de indruk dat ze het goed doen, zegt Groenevelt van Qredits.

Lector Van Teeffelen experimenteert al jaren met crowdfunding en publiceert over zijn bevindingen. Hij betwist de wanbetalingsratio's op crowdfundingplatformen. Waar Geldvoorelkaar schermt met 5% betalingsachterstanden, komt Van Teeffelen uit op 40% betalingsachterstand — opvallend genoeg vooral in de laagste risicocategorie. Zijn rendement ligt volgens hem op het moment niet op de belofde 8%, maar op 0,9% effectief per jaar. Bij zulke risico's horen volgens hem veel hogere rentepercentages dan de vergoeding van 7% tot 12% die doorgaans wordt geboden. Internationaal komen percentages tot 18 voor.

Van Teeffelen: 'Bij bankleningen is er in 10% van de gevallen sprake van een betalingsachterstand. Dat zijn klanten met onderpand. Bij crowdfunding gaat dat percentage naar 20 tot 35.' De financieringen bij crowdfunders lopen te lang, vindt hij. 'Bij een looptijd van vijf jaar komen pas na drie jaar de betalingsachterstanden te voorschijn. Het vervelende is dat ze dan een tweede of een derde crowdfundingronde starten om de andere af te lossen.'

De platformen voor crowdfunding erkennen de risico's, maar zeggen genoeg aan controle te doen. 'Als iemand je wil belazeren, dan zal het ze ook lukken', aldus Pim van de Velde. De directeur van Kapitaal op Maat zegt dat overigens nog niet meegemaakt te hebben. 'De crowd doet zelf ook nogal wat onderzoek.' Volgens Van de Velde is het voor crowdfundingplatformen ondoenlijk om het werk van de accountant, de jaarrekening, na te rekenen. Bovendien heeft het merendeel van de aanvragers geen accountant, maar een administrateur. 'Gevestigde ondernemers vragen we om de lopende boekhouding, het kasboekje. Daar halen we heel veel uit.'

Het kredietplatform Geldvoorelkaar zegt naar de BKR-score te kijken, het toetst de aanvraag bij kredietbeoordelaar Graydon en past de risicotetsing Creditsafe toe. In totaal kent het proces bijna tien stappen, tot het bekijken van het socialemediaverkeer van de kredietaanvrager aan toe. 'Negen van de tien aanvragen worden bij ons ingediend door de accountant of financieel deskundige', vertelt Martijn van Schelven, medeoprichter van Geldvoorelkaar. 'We vragen de hele riedel die de bank ook zou vragen.' Fraude en misinformatie ziet Van Schelven zelden. 'Het is nogal wat om publiekelijk mensen op te lichten en je goede naam te grabbel te gooien.'

Bij crowdfunding, financiering door de menigte, laat de controle te wensen over.

FOTO: HH

AFM: toets voor belegger

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) laat de regie bij de crowdfunders. De toezichhouder wil innovatie stimuleren, maar ook de risico's beperken.

Volgens de AFM is het crowdfundingplatform wettelijk verantwoordelijk om een investeringstoets te doen bij iedere belegger die meer dan €500 investeert. Dat is een vrij ruime toets. Het platform bepaalt zelf welke vragen ze stelt en is in die zin zelfregulerend.

De toets dient de transparantie en moet het risicobewustzijn van de geldgever vergroten. Het crowdfundingplatform bepaalt naar aanleiding van de antwoorden

op de vragenlijst of dit type belegging bij de geldgever past. Met de toets hoopt de AFM de consument te beschermen tegen te hoge verwachtingen.

De accountant kan, afhankelijk van zijn opdracht, verantwoordelijk gesteld worden voor foutieve informatie bij een crowdfundingaanvraag. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer een handtekening onder een jaarrekening wordt gezet en niet gemeld wordt dat deze niet solide is. Maar, zo benadrukt de AFM, de accountant is niet per definitie verwijtbaar. Dat geldt bijvoorbeeld voor de controle van niet-accountantsplichtige ondernemingen.

Controle bij crowdfunding schiet tekort

Rutger Betlem
Amsterdam

Wekelijks vindt een bedrijf dat gebruikmaakt van crowdfunding wel ergens de weg naar de media. De inhoud van de berichten is zonder uitzondering positief. Onder die laag van succesvol geld aantrekken bij beleggers via onlineplatforms zit een tweede laag. Een van onbekende risico's en wanbetaling.

Woensdag dient voor de Accountantskamer in Zwolle een zaak over de rol van twee accountants bij een bedrijfsovername. Het tweetal zou misleidende prognoses geleverd hebben bij de overdracht van installatiebedrijf ABC Energy Solutions. De onderneming bleek er veel slechter voor te staan dan uit de boeken bleek, aldus de nieuwe eigenaar, die niet met zijn naam in de publiciteit wil. Hij leende voor de aankoop €85.000 bij 85 crowdfunders. Op 26 september van dit jaar werd het

bedrijf failliet verklaard.

In de sector wordt gevreesd dat dit het topje van de ijsberg is. De controle op de cijfers van kredietaanvragers via crowdfunding zou tekortschieten. Hoewel de meeste grotere platformen elke aanvraag langs het Bureau Kredietregistratie (BKR) halen en een kredietbeoordelaar naar de cijfers laten kijken, creëert dat volgens de experts een vals gevoel van zekerheid.

Elwin Groenevelt van kredietorganisatie Qredits ziet het geregeld in de praktijk. 'Bedrijven die we afwijzen, zoeken hun heil bij crowdfundingplatforms.' Qredits, dat leningen verstrekt aan ondernemers die geen kans maken op bankkrediet, wijst 75% van de aanvragen af. 'We zien vaak dat pitches op crowdfundingplatforms niet het volledige verhaal vertellen.'

Wie meedoet aan crowdfunding, moet daarbij varen op de informatie die het crowdfundingplatform geeft, de accountantsverklaring van de aanvrager of de

jaarrekening. En juist daar wringt de schoen. De meeste geldvragers vallen buiten de wettelijk verplichte accountantscontrole. Voor deze groep voeren accountants en kredietbeoordelaars alleen een controle uit op de cijfers die de ondernemer zelf aanlevert.

'Het is een kwestie van tijd voordat de eerste grote schades tevoorschijn komen en claims zullen volgen', denkt Joost Papeveld, de advocaat van de ondernemer achter ABC Energy Solutions. 'Crowdfundingplatforms worden steeds professioneler, maar ik verwacht dat er al wel veel ongelukken gebeurd zijn. Accountants die te ver zijn gegaan om financiering te regelen voor hun cliënten.'

Hij krijgt bijval van Lex van Teeffelen, lector financiële en economische advisering aan de Hogeschool van Utrecht. 'Crowdfundingplatforms hebben risk officers in dienst die de controle doen op aanvragen. Als het risico-plafond niet klopt, als er fouten

in de aanvraag zitten, en ik haal er veel fouten uit, dan mag je ze daar aansprakelijk voor stellen. Ik zie vaak verkeerde aannames en prognoses, maar de zorgplicht ontbreekt', aldus de lector die denkt dat de zaak van de gedupeerde ondernemer navolging zal krijgen. 'Ik denk dat meer beleggers de bietenbrug op zullen gaan.'

Crowdfunding begon rond 2008 in de kunstwereld. Inmiddels is het uitgegroeid tot het nieuwe beleggen voor de particulier. Verleid door hoge rendementen en goede kredietscores wagen steeds meer mensen een gokje. Groenevelt: 'Ze maken de markt gek met berichten als: "Binnen een halfuur funding geregeld!".'

De meeste crowdfundingplatformen zijn daarbij niet transparant genoeg over de risico's, vinden betrokkenen in de sector. Sinds oktober rapporteren Nederlandse crowdfunders volgens dezelfde methodiek het percentage wanbetaling. Maar dat zegt slechts